

PRAKSISOVERSIGT · ERSTATNINGSNÆVNET

Praksisoversigt over fremsættelse af krav, forbehold under straffesagen og 2-års fristen (offererstatningsloven §§ 10, 11 c, 13)

Erstatningsnævnets praksis om forbehold under straffesagen, behandling før straffesagens afslutning og fristen for nye krav – og Højesterets underkendelse af nævnets restriktive fristlinje

Version 1 Opdateret 16. jul. 2026 31 afgørelser · 2011-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Offererstatningsloven opstiller tre selvstændige processuelle spærre for skadelidtes krav over for Erstatningsnævnet: forbeholdskravet i § 10, stk. 1, om at kravet skal rejses under straffesagen; § 11 c om, at nævnet som udgangspunkt ikke træffer afgørelse før straffesagen er endeligt afgjort; og 2-års fristerne i § 13 for ansøgningen og for senere krav. Erstatningsnævnet har historisk administreret alle tre restriktivt, men Højesteret har med U.2021.3961H (BS-30936/2020-HJR) og de forenede domme af 7. april 2022 (BS-4906/2021-HJR og BS-4285/2021-HJR) tilsidesat nævnets fristpraksis på to centrale punkter og pålagt nævnet sagsomkostninger. Oversigten kortlægger, hvad nævnet faktisk lægger vægt på i de tre regelsæt, hvor domstolene har korigeret linjen, og hvordan 2019- og 2023-reformerne har flyttet både hjemmelsgrundlaget og stykke-nummereringen.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Erstatningsnævnet kræver, at der under straffesagen er nedlagt påstand eller taget forbehold for HVER ENKELT erstatningspost – et forbehold for varigt mén og erhvervsevnetab dækker ikke tabt arbejdsfortjeneste eller yderligere sveie og smerte.
- 02** Erstatningsnævnet accepterer et forbehold som sidestillet med en påstand, selv om § 10, stk. 1's ordlyd kun nævner påstand om erstatning – forbeholdsadgangen er praksisskabt og fremgår ikke af lovteksten.
- 03** Erstatningsnævnet afviser systematisk dispensation, når skadelidte var repræsenteret ved advokat under straffesagen; repræsentation skærper forventningen til, at kravet blev håndteret korrekt i retten.
- 04** Erstatningsnævnet dispenserer derimod, når skadens karakter på domstidspunktet ikke gav skadelidte rimelig grund til at forvente den pågældende erstatningspost.
- 05** Erstatningsnævnet anvender § 11 c, stk. 2 restriktivt: tidsforløbet i sig selv er ikke nok, når gerningsmanden er identificeret og efterforskningen ikke er gået i stå – heller ikke når den sigtede opholder sig i udlandet.

- 06** Erstatningsnævnet afviser fravigelse efter § 11 c, når ansøgeren selv har anket, eller når ankens udfald har væsentlig betydning for erstatningens grundlag – også selv om forarbejderne udtrykkeligt nævner flerhed af gerningsmænd som fravigelseseksempel.
- 07** Fristen efter § 13, stk. 2 regnes fra ankefristens udløb – ikke fra domsdatoen – og ved klage over politiets indstilling af efterforskningen fra statsadvokatens afgørelse.
- 08** Afgørende for fristen for nye krav er, hvornår ansøgeren indså eller burde indse kravets EKSISTENS – ikke hvornår kravet kunne opgøres endeligt; en senere diagnose rykker ikke fristen, når kravets eksistens allerede var kendt.
- 09** Højesteret har fastslået, at en skadelidt ikke har pligt til løbende at genfremsætte et allerede anmeldt, løbende krav, mens sagen fortsat verserer ved nævnet.
- 10** Højesteret har fastslået, at nævnets anmodning om dokumentation i en verserende sag ikke udløser 2-års fristen – nævnet skal i stedet fastsætte en frist og afgøre sagen på det foreliggende grundlag.
- 11** Erstatningsnævnet er eneste administrative instans; der er ingen klageadgang til en overordnet myndighed, og prøvelse sker alene ved domstolene efter grundlovens § 63.
- 12** I regressager mod skadevolderen kan der ikke opnås prøvelse af, om nævnets afgørelse er ugyldig på grund af fristoverskridelser – kun det underliggende materielle erstatningskrav prøves.

§ 1 Tre spærrefrister med hver sin logik – og en nummerering der har flyttet sig

Offererstatningsloven indeholder tre indbyrdes uafhængige processuelle betingelser, som skadelidte skal passere, før Erstatningsnævnet realitetsbehandler et krav. De må holdes skarpt adskilt, fordi de har hver sit fikspunkt og hver sin dispensationsadgang:

Bestemmelse	Hvad den spærre for	Fikspunkt	Dispensation
§ 10, stk. 1	Krav der ikke blev rejst under straffesagen	Hovedforhandlingen	§ 10, stk. 4 – »hvis forholdene taler for det«
§ 11 c	Afgørelse før straffesagen er endeligt afgjort	Endelig dom / indstilling af efterforskning	§ 11 c, stk. 2 – »hvis forholdene taler for det«
§ 13, stk. 1-3	Selve ansøgningen	Lovovertrædelsen / endelig dom / politiets afgørelse	§ 13, stk. 1 – »særlige grunde«
§ 13, stk. 4	Yderligere krav efter nævnets endelige afgørelse	Nævnets endelige afgørelse / kendskabtidspunktet	§ 13, stk. 4, 4. pkt. – »særlige grunde«

En advarsel om stykke-numrene. Al nævnspraksis fra før 2024 henviser til stykke-numre, der ikke længere eksisterer, fordi to reformer har indskudt nye stykker:

- **Dispensationen fra forbeholdskravet i § 10** lå oprindeligt i **stk. 2** (nyaffattet ved ændringsloven af 8. juni 2001 til den nuværende »hvis forholdene taler for det«). Ved ændringsloven af 1. marts 2018 blev der indsat

et nyt stk. 2 om seksualforbrydelser, hvorved dispensationen rykkede til **stk. 3**. Ved ændringsloven af 13. december 2023 blev der indsat et nyt stk. 3 om pleje- og omsorgspersonale – og dispensationen er nu **§ 10, stk. 4**. Forarbejderne bekræfter forskydningen: 2018-bemærkningerne skriver »Af bestemmelsens stk. 2 fremgår, at stk. 1 kan fraviges«, mens 2023-bemærkningerne skriver »Af bestemmelsens stk. 3 fremgår, at stk. 1 kan fraviges«.

- **Reglen om nye krav i § 13** lå som **stk. 3** frem til 2023-loven, der indsatte et nyt stk. 3 om verserende forsikringssager. Den er nu **§ 13, stk. 4** – hvilket ses direkte i nævnets nyeste praksis, **Erstatningsnævnets afgørelse af 1. juli 2026**, der afviser et krav under henvisning til **§ 13, stk. 4, 2. pkt.**
- **Nævnets adgang til at afgøre sagen på det foreliggende grundlag**, som Højesteret henviste til som § 14, stk. 3, er efter 2019-loven (der indsatte et nyt § 14, stk. 2 om méngradsudtalelser) blevet **§ 14, stk. 4**.

Når ældre afgørelser og domme citeres nedenfor, angives de stykke-numre, der var gældende dengang.

Prøvelseskompetencen. Erstatningsnævnet er ikke et klagensævn. Det er første og eneste administrative instans, og der findes ingen administrativ rekursadgang. Nævnets afgørelse er bindende for staten, og skadelidte kan alene få den prøvet ved domstolene efter **grundlovens § 63**. Det er baggrunden for, at domstolspraksis vejer usædvanligt tungt på netop dette område. Prøvelsen har dog en grænse den anden vej: i **BS-41492/2019-HJR** afviste Højesteret, at en skadevolder under en regressag efter **§ 17** kan få prøvet, om nævnet overholdt fristerne:

»Efter offererstatningslovens § 17 indtræder staten i det omfang, der ydes erstatning, i skadelidtes krav mod skadevolderen. Højesteret finder, at det følger af bestemmelsen, at skadevolder i en regressag har samme indsigelser over for staten, som skadevolder ville have i en erstatningssag direkte mellem skadelidte og skadevolder.«

Fristreglerne kan altså kun påberåbes af skadelidte selv – ikke af skadevolderen som indsigelse mod regres.

Den forudgående 72-timers anmeldelsesfrist til politiet behandles i **anmeldelsesfrist-dispensation-erstatningsnaevnet**, og lovens hjemmel og anvendelsesområde i **voldsoffer-erstatning**.

LOV

Grundloven § 63, stk. 1

Offererstatningsloven § 10, stk. 1, 4

Offererstatningsloven § 11c, stk. 1-2

Offererstatningsloven § 13, stk. 1-4

Offererstatningsloven § 14, stk. 4

Offererstatningsloven § 17

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets dom om prøvelsesret i regressager efter offererstatningsloven og årsagssammenhæng ved flere skadesbegivenheder

14.05.2020

Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnet afviste yderligere erstatningskrav for psykiske overfaldsskader – toårsfristen i § 13, stk. 4 var overskredet

01.07.2026

§ 2 Forbeholdskravet i § 10, stk. 1 – nævnet kræver post for post, men accepterer forbehold uden lovhjemmel

Ordlyden af **§ 10, stk. 1** er kort og kategorisk:

»Erstatning er betinget af, at lovovertrædelsen er anmeldt til politiet inden 72 timer, og at skadelidte under en eventuel straffesag mod skadevolderen nedlægger påstand om erstatning.«

Bemærk, hvad der ikke står. Lovteksten nævner udelukkende *påstand om erstatning*. Ordet »forbehold« findes ikke i bestemmelsen. Alligevel formulerer Erstatningsnævnet konsekvent betingelsen som et alternativ.

I [15-520-07410](#) gengiver nævnet reglen således, at det er »en forudsætning for erstatning, at ansøgeren under straffesagen mod skadevolderen har nedlagt påstand om erstatning eller har taget forbehold herom«. Forbeholdsadgangen er altså en **praksisskabt lempelse** til fordel for skadelidte, forankret i bestemmelsens formål frem for dens ordlyd. Det er værd at holde fast i, fordi det viser, at nævnet ikke læser § 10 rent bogstaveligt – men også, at lempelsen ikke kan påberåbes som en lovfæstet ret.

Forbeholdet skal være konkret og dække den enkelte post. Nævnets faste linje er, at et forbehold kun rækker så langt, som det efter sin formulering angiver. Det ses skarpest i [14-520-04696](#), hvor bistandsadvokaten under straffesagen havde taget forbehold for varigt mén og erhvervsevnetab. Da ansøgeren ca. 10 måneder efter dommen blev sygemeldt på ny og rejste krav om yderligere svie og smerte samt tabt arbejdsfortjeneste, afviste nævnet – de nye poster var ikke omfattet af de formulerede forbehold:

Erstatningspost	Status under straffesagen	Nævnets vurdering
Svie og smerte	Påstand for 3 måneder	Intet forbehold for yderligere periode → afvist
Tabt arbejdsfortjeneste	Ikke nævnt	Ikke omfattet af forbehold → afvist
Varigt mén	Forbehold taget	Dækket
Erhvervsevnetab	Forbehold taget	Dækket

Et forbehold for de *store* poster smitter altså ikke af på de *små* – og heller ikke på en forlængelse af en post, der allerede var nedlagt påstand om. Samme mønster i [15-520-07805](#), hvor bistandsadvokaten havde taget et udtrykkeligt forbehold for varigt mén, men hvor efterfølgende krav om fysioterapi blev afvist, fordi udgiften hverken var nedlagt som påstand eller omfattet af forbeholdet.

Retsbogen er det afgørende bevismiddel. Nævnet lægger afgørende vægt på, hvad der faktisk er *noteret* i rets- og dombogen – ikke på, hvad advokaten efterfølgende oplyser blev sagt i retten. I [14-520-04901](#) anførte advokaten i et høringssvar, at posterne var blevet omtalt under retsmødet, men at de ikke kunne opgøres endeligt. Det stred mod retsudskrifterne, hvor hverken påstand eller forbehold var noteret, og nævnet gav afslag. Først da advokaten fremskaffede en **berigtiget retsbog**, hvoraf det eksplicit fremgik, at der var taget forbehold for yderligere erstatning, særligt svie og smerte og tabt arbejdsfortjeneste, genoptog nævnet sagen og realitetsbehandlede kravene.

Afgørelsen er praktisk vigtig: den viser, at **vejen tilbage fra en manglende notering går gennem retten, ikke gennem nævnet**. Nævnet foretager ikke selv bevisvurdering af, hvad der blev tilkendegivet mundtligt under hovedforhandlingen – men det accepterer en berigtigelse fra den ret, der behandlede straffesagen, som fuldt bevis.

Bistandsadvokatens rolle er beskrevet i [Rigsadvokatmeddelelsen om vejledning af forurettede](#), hvorefter advokaten »kan hjælpe den forurettede med at opføre erstatningskrav og fremsætte kravet under en eventuel straffesag og over for Erstatningsnævnet«. Meddelelsen præciserer samtidig, at den opfølgende samtale efter [retsplejeloven § 741 c](#) ikke udvider bistandsadvokatens rolle til selve nævnssagen – en afgrænsning med direkte betydning for de ansvarssager, der behandles nedenfor.

LOV

[Offererstatningsloven § 10, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 741c, stk. 4](#)

PRAKSIS

Erstatningsnævnet · Vurdering af erstatningskrav fremsat efter straffesagens afslutning i henhold til offererstatningsloven

13.07.2018

Erstatningsnævnet · Afslag på offererstatning da kravet ikke blev rejst under behandlingen af straffesagen	12.07.2018
Erstatningsnævnet · Afslag på yderligere erstatning grundet manglende forbehold under straffesagen	12.07.2018
Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnets behandling af tillægskrav efter berigtigelse af retsbog om forbehold	19.11.2015

Hvad Erstatningsnævnet lægger vægt på ved dispensation fra forbeholdskravet

§ 3

Når en post hverken var nedlagt som påstand eller omfattet af et forbehold, beror udfaldet på dispensationsadgangen – i dag [§ 10, stk. 4](#), i den citerede praksis benævnt stk. 2. Nævnets praksis lader sig sammenfatte i ét gennemgående kriterium: **havde skadelidte på tidspunktet for straffesagen rimelig grund til at forvente, at posten ville opstå?**

Dispensation gives, når skadens karakter på domstidspunktet ikke pegede på posten. I [15-520-07805](#) – hvor skadelidte var blevet revet i håret og slået med flad hånd – dispenserede nævnet for tabt arbejdsfortjeneste og erhvervsevnetab, netop fordi ansøgeren »henset til skadens karakter« ikke havde rimelig grund til at forvente disse krav på domstidspunktet. Samme sag illustrerer, at nævnet **splitter afgørelsen post for post**: fysioterapiudgifterne blev afvist, mens de to store poster fik dispensation.

Dispensation nægtes, når der forelå konkrete holdepunkter for posten. I [14-520-04696](#) lagde nævnet vægt på to forhold:

- **Lægelige oplysninger** forelå allerede på tidspunktet for straffesagen, som indikerede risiko for fremtidige problemer med arbejdsevnen.
- **Sagsforløbet** – ansøgeren havde været sygemeldt de første tre måneder efter overfaldet, hvorfor det ikke med rimelighed kunne udelukkes, at der ville opstå yderligere sygemelding og dermed krav om tabt arbejdsfortjeneste.

Advokatrepresentation er systematisk skærpende. Det er det enkeltmoment, der oftest bærer et afslag. I [15-520-07410](#) var ansøgeren blevet overfaldet i sit eget hjem af en skadevolder, der havde knust en rude for at komme ind, og havde fået tandskader. Nævnet afviste ikke desto mindre kravet og lagde »afgørende vægt på, at ansøger var repræsenteret ved advokat under straffesagen, og det måtte derfor forventes, at et eventuelt erstatningskrav var blevet håndteret korrekt i retten«.

Her ligger en spænding, der er værd at bemærke. Nævnet bruger advokatrepresentation **mod** skadelidte i § 10-sammenhæng, mens netop advokatens svigt kan tale **for** dispensation i § 13-sammenhæng (se [15-520-06468](#) nedenfor) – og hvor Højesteret i 2022-dommene endte med at frifinde advokaten, fordi nævnets afvisning var ulovlig. Skadelidte, der er blevet svigtet af sin bistandsadvokat, bærer altså efter § 10 selv risikoen for advokatens forsømmelse, mens risikoen efter § 13 og advokatansvarsreglerne kan flyttes.

At nævnets restriktive læsning af § 10 ikke er uangribelig, viser [13-520-00092](#) – hvor nævnet efter en principiel højesteretsdom genoptog en sag og selv beskrev sin tidligere linje som »en restriktiv praksis, som siden er blevet underkendt«. Det er en påmindelse om, at nævnets § 10-praksis historisk er blevet korrigeret udefra, ikke indefra.

LOV

Offererstatningsloven § 10, stk. 1, 4

PRAKSIS	Erstatningsnævnet · Dispensation fra 2-årsfristen i offererstatningsloven ved svigt fra bistandsadvokat	20.07.2018
	Erstatningsnævnet · Vurdering af erstatningskrav fremsat efter straffesagens afslutning i henhold til offererstatningsloven	13.07.2018
	Erstatningsnævnet · Afslag på yderligere erstatning grundet manglende forbehold under straffesagen	12.07.2018
	Erstatningsnævnet · Afslag på offererstatning da kravet ikke blev rejst under behandlingen af straffesagen	12.07.2018

§ 11 c: nævnets restriktive linje for behandling før straffesagens afslutning

§ 4

§ 11 c, stk. 1 fastslår, at nævnet »ikke træffer afgørelse, før straffesagen mod skadevolderen er afgjort ved endelig dom eller efterforskningen er indstillet«, og at afgørelsen endvidere udsættes for at konstatere, om skaden dækkes fra anden side, jf. § 7, stk. 1. Stk. 2 tillader fravigelse, »hvis forholdene taler for det«.

Bestemmelsen blev indsat ved ændringsloven af 30. april 2019 og var efter sin ordlyd en videreførelse af den tidligere forretningsordens § 10. Men forarbejderne var utvetydige om, at der var tilsigtet en **udvidelse** af nævnets hidtidige praksis:

»Det forudsættes imidlertid med forslaget, at Erstatningsnævnets praksis udvides, således at nævnet fremover i videre omfang vil anvende muligheden for at træffe afgørelse om erstatning og godtgørelse, selv om straffesagen mod skadevolderen ikke er afgjort ved endelig dom, når hensynet til offeret taler herfor.«

Forarbejderne opregner de momenter, der kan tale for fravigelse – »forbrydelsens karakter, ansøgerens alder, at ansøgeren er økonomisk trængt mv.« – og giver to konkrete eksempler: sager med **flere gerningsmænd**, hvor straffesagen mod en eller flere er endeligt afgjort, og tilfælde hvor gerningsmanden er dømt i 1. instans og **alene har anket strafudmålingen**, så skyldsspørgsmålet ligger fast.

Praksis viser en betydeligt højere tærskel, end forarbejderne lægger op til.

- **Sigtede i udlandet er ikke i sig selv nok.** I [19-520-03372](#) – et røveri fra november 2017, hvor politiet vurderede, at der ville gå mindst et år yderligere før retssagen – afviste nævnet. Det lagde vægt på, at de formodede gerningsmænd var **identificeret og lokaliseret**, at det eneste udestående var at få dem til Danmark, og at sagen dermed ikke var gået i stå. Nævnet konkluderede, at »den tidsmæssige udstrækning i sig selv ikke var tilstrækkelig grund«, og at ingen af de momenter, der er nævnt i forarbejderne, talte for behandling.
- **En verserende eftersøgning trækker i samme retning.** I [22-520-16246](#) – en voldtægtsanmeldelse fra oktober 2021, hvor den sigtede angiveligt befandt sig i udlandet uden udsigt til at vende tilbage – afviste nævnet, fordi politiet havde sagen åben, ikke havde indstillet efterforskningen, og fortsat eftersøgte den sigtede.
- **Forarbejdernes eksempel om flere gerningsmænd anvendes restriktivt.** [20-520-07661](#) er den vigtigste afgørelse på punktet. Fem gerningsmænd var dømt i byretten – tre efter [straffeloven § 244](#), én efter [§ 245, stk. 1](#) og én efter [§ 246](#) – og kun den sidste ankede. Situationen svarer nøje til forarbejdernes eksempel, men nævnet afviste alligevel og lagde vægt på, at den ankende netop var dømt for **den groveste vold** (spark med sikkerhedssko), som havde forårsaget ansøgerens alvorligste skader, hvorfor ankens resultat ville have »væsentlig betydning for nævnets vurdering af erstatningens størrelse og grundlag«.
-

Ansøgerens egen anke svækker hensynet til ansøgeren. I [21-520-11608](#) havde landsretten tilkendt 35.000 kr. i tort som retskrav, og ansøgeren havde med Procesbevillingsnævnets tilladelse indbragt udmålingen for Højesteret. Nævnet **delte sagen**: helbredelsesudgifter og svie og smerte blev taget under behandling, mens tortkravet blev sat i bero. Begrundelsen var, at det var ansøgeren selv, der havde anket, hvorfor »hensynet til ansøgerens behov for en hurtig afgørelse fra nævnets side blev vurderet som mindre tungtvejende«.

Hvornår fraviger nævnet så? Praksis peger på to konstellationer:

- **Straffesagen kan reelt ikke gennemføres.** I [19-520-04607](#) var der rejst tiltale for årelange seksuelle overgreb, men skadevolderen kunne ikke lokaliseres og var muligvis udrejst. Nævnet dispenserede og lagde vægt på overgrebenes karakter og varighed, ansøgernes lave alder ved overgrebenes start (6-7 år henholdsvis 13-14 år) og hensynet til deres behov for at komme videre uden at afvente en uvis straffesag. Nævnet fandt det tilstrækkeligt sandsynliggjort på det foreliggende grundlag, at overgrebene havde fundet sted, og tilkendte 50.000 kr. og 40.000 kr. i tort.
- **Skadevolderen er udrejst efter gerningen.** I [21-520-12472](#) kunne straffesagen ikke færdiggøres, fordi skadevolderen var udrejst. Nævnet behandlede sagen efter § 11 c, stk. 2 og tilkendte 40.000 kr. i tort til en 13-årig, der var blevet voldtaget i søvne.

Mønsteret er dermed klart: det afgørende er ikke *hvor længe* der går, men om straffesagens udfald fortsat kan have **betydning for nævnets egen vurdering**. Er gerningsmanden identificeret og sagen i bevægelse – eller kan ankens udfald flytte grundlaget for erstatningen – afventer nævnet. Er sagen reelt gået i stå, og kan overgrebet sandsynliggøres på det foreliggende grundlag, fraviger nævnet. Hertil kommer, at ansøgerens eget procesvalg trækker fra i vægtningen af ansøgerens behov.

Denne prioritering understøttes af [bekendtgørelsen om Erstatningsnævnets behandling af ansøgninger § 5](#), hvorefter politiet ved verserende straffesager alene giver nævnet en statusorientering og først indsender akterne, når straffesagen er afsluttet – »dog kan sagen indsendes, inden den er færdigbehandlet hos politiet, anklagemyndigheden eller ved domstolene, hvis forholdene taler for det«.

Lovændringer virker ikke tilbage. I [19-520-03401](#) havde nævnet før 2019-lovens ikrafttræden henvist ansøgeren til skadevolderens ansvarsforsikring. Efter at [§ 11 c, stk. 1, 2. pkt.](#) trådte i kraft, anmodede repræsentanten om, at nævnet nu behandlede sagen direkte. Nævnet afviste og lagde vægt på, at lovændringen ikke har tilbagevirkende kraft for afgørelser, der allerede var truffet og afsluttet, og at forsikringsdækning i den konkrete sag positivt var konstateret.

LOV

[Offererstatningsloven § 7, stk. 1](#)
[Offererstatningsloven § 11c, stk. 1-2](#)
[Straffeloven § 244](#)
[Straffeloven § 245, stk. 1](#)
[Straffeloven § 246](#)

PRAKSIS

Erstatningsnævnet · Afslag på erstatningsbehandling under verserende straffesag mod eftersøgt person i udlandet	26.06.2024
Erstatningsnævnet · Afslag på behandling af erstatningssag før straffesagens afslutning trods gerningsmænds ophold i udlandet	17.08.2022
Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnets afgørelse om sagsbehandling under verserende højesteretssag om tortgodtgørelse	17.08.2022
Erstatningsnævnet · Godtgørelse for tort til 13-årig efter voldtægt uden samtykke under søvn	17.08.2022
Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnets afslag på behandling af sag før endelig dom i sag med flere skadevoldere	29.09.2021

Erstatningsnævnet · Dispensation fra krav om afsluttet straffesag ved langvarige seksuelle overgreb mod børn 12.11.2020

Erstatningsnævnet · Afslag på genoptagelse af erstatningssag efter lovændring om forsikringsdækning ved offererstatning 12.11.2020

Fristens begyndelsestidspunkt efter § 13, stk. 1-3 – her fortolker § 5 nævnet ansøgerventligt

§ 13, stk. 1 spærrer for ansøgninger indgivet »over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået, medmindre der foreligger særlige grunde«. [Stk. 2](#) flytter fikspunktet: er der afsagt dom, regnes fristen fra dommens endelighed; har politiet efterforsket uden efterfølgende straffesag, fra politiets afgørelse om indstilling af efterforskningen.

Stk. 2 er en **lovfæstelse af nævnets egen praksis**. Det fremgår udtrykkeligt af bemærkningerne til ændringsloven af 10. maj 2011:

»Efter offererstatningslovens § 13 regnes forældelsesfristen på 2 år fra det tidspunkt, hvor lovovertrædelsen blev begået. I sager, som efterforskes af politiet og eventuelt indbringes for retten, regner Erstatningsnævnet imidlertid efter fast praksis fristen fra endelig dom eller det tidspunkt, hvor efterforskningen blev afsluttet. Det foreslås, at nævnets praksis på dette område, der er til ofrenes fordel, lovfæstes.«

Det er værd at fastholde: **på fristens begyndelsestidspunkt har nævnet historisk været ansøgerens allierede** og har udvidet loven til gunst for skadelidte. Det står i skarp kontrast til reglen om nye krav, hvor nævnet har fortolket restriktivt (se de følgende afsnit). To nyere afgørelser bekræfter den udvidende linje:

- **Ankefristens udløb, ikke domsdatoen.** I [21-520-10043](#) var skadevolderen dømt efter [straffeloven § 119, stk. 1](#) den 7. februar 2019, og ansøgningen indkom først den 17. februar 2021 – mere end to år efter domsafsigelsen. Nævnet fastslog, at en ansøgning indgivet inden for to år efter **ankefristens udløb** er rettidig, og realitetsbehandlede sagen.
- **Statsadvokatens afgørelse, ikke politiets.** I [22-520-13618](#) havde politiet indstillet efterforskningen den 17. januar 2020, ansøgeren klagede den 13. februar 2020, og statsadvokaten meddelte den 25. marts 2020, at efterforskningen ikke blev genoptaget. Ansøgningen kom den 16. marts 2022 – for sent regnet fra politiets afgørelse, rettidig regnet fra statsadvokatens. Nævnet valgte det sidste: når der er klaget, og statsadvokaten har behandlet klagen, regnes fristen fra statsadvokatens afgørelse.

Begge afgørelser går videre end ordlyden – som taler om »politiets afgørelse om indstilling af efterforskningen«, ikke statsadvokatens – og begge går i ansøgerens favør.

Det tredje fikspunkt: verserende forsikringssager. Ved ændringsloven af 13. december 2023 (i kraft 1. januar 2024) blev der indsat et nyt [§ 13, stk. 3](#), hvorefter fristen ved et forsikringsselskabs eller en selvforsikret arbejdsgivers afvisning af erstatningspligten regnes fra denne afgørelse, forudsat at skadelidte anmeldte til selskabet inden 2 år efter lovovertrædelsen. Formålet fremgår klart af bemærkningerne:

»Forslaget skal sikre, at den tilskadekomne ikke vil være nødt til at anmelde sin sag præventivt til Erstatningsnævnet forud for udløbet af 2-årsfristen for ikke at udelukke sig fra Erstatningsnævnets behandling af sagen i tilfælde af, at voldsskadeforsikringen træffer afgørelse om, at en skade ikke dækkes af forsikringsordningen, mere end 2 år efter, at lovovertrædelsen har fundet sted.«

Dispensation efter »særlige grunde«. Nævnets linje er stram, og det gennemgående moment er, om ansøgeren havde adgang til kvalificeret rådgivning:

- **Nægtet ved forudgående kendskab.** I [15-520-08637](#) var ansøgeren overfaldet i 2008, men søgte først i december 2015. Nævnet lagde vægt på, at han allerede den 10. april 2013 vidste, at der ikke var indgivet ansøgning, men alligevel ventede over to år – og at han fra en tidligere sag hos nævnet i 2006 måtte antages at have generelt kendskab til ordningen. Manglende politivejledning kunne derfor ikke bære en dispensation.
- **Nægtet ved fagforeningsbistand.** I [13-520-02622](#) havde en socialrådgiver i et fængsel været udsat for trusler i april 2010, men søgte først i oktober 2013. Nævnet afviste og lagde vægt på, at hun siden august 2010 havde været repræsenteret af sin fagforening i en sideløbende arbejdsskadesag, hvorfor fagforeningen og arbejdspladsen »kunne og burde have vejledt ansøgeren« – politiets manglende vejledning var derfor ikke en særlig grund.
- **Givet ved totalt og uerstatteligt advokatsvigt – men af retten.** [15-520-06468](#) angik et barn, hvis far blev dræbt, da barnet var 18 dage gammelt, og som ved dommen i 2004 var tilkendt ca. 215.000 kr. i forsørgertabserstatning. Sagen blev først anmeldt til nævnet syv år senere. Bistandsadvokaten havde hverken indbragt sagen eller orienteret værgeren, og advokaten var siden ophørt uden ansvarsforsikring. **Retten** – ikke nævnet – fandt, at der forelå særlige grunde:

»Retten fandt, at der var særlige grunde til, at nævnet uanset fristoverskridelsen burde behandle sagen.«

Nævnet behandlede herefter sagen og udbetalte den fulde forsørgertabserstatning. Afgørelsen viser kombinationen, der bryder igennem: **repræsentantsvigt + fravær af alternativ dækning + værge i god tro**. Var advokaten fortsat forsikret, ville skadelidte formentlig være blevet henvist til at rejse et professionsansvarskrav i stedet.

Passivitet efter et tilsagn. I [19-520-03455](#) havde nævnet i december 2010 givet tilsagn om at dække ca. 20.000 kr. til to implantater på den udtrykkelige betingelse, at dokumentation for udgifterne blev indsendt inden »rimelig tid«. Ansøgeren henvendte sig først i januar 2019. Nævnet fandt retten fortabt og lagde vægt på, at en udtalelse fra ansøgerens egen tandlæge viste, at behandlingen kunne have været færdiggjort allerede i 2012. **Et betinget tilsagn er altså ikke et tidsubegrænset tilgodebevis** – og nævnet indhenter aktivt oplysninger om, hvornår behandlingen *kunne* have været gennemført.

At en for lang passivitet også kan slå kravet ihjel materielt, viser [23-520-17577](#). Nævnet havde i 2017 givet tilsagn og udtrykkeligt vejledt om fristen i § 13, stk. 3, med opfordring til at få behandlingen udført snarest. Da ansøgeren i 2023 fremsendte ubetalte regninger fra 2015 og 2018, bemærkede nævnet, at 2015-regningen »rent procedureret kunne ses som et nyt krav«, mens 2018-regningerne ikke kunne – men afgjorde sagen på et andet grundlag: tandlægens krav var forældet efter [forældelsesloven § 3, stk. 1](#), og uden en retlig betalingsforpligtelse forelå der intet erstateligt tab efter [erstatningsansvarsloven § 1](#).

LOV

[Erstatningsansvarsloven § 1](#)
[Forældelsesloven § 3, stk. 1](#)
[Offererstatningsloven § 13, stk. 1-3](#)
[Straffeloven § 119, stk. 1](#)

PRAKSIS	Erstatningsnævnet · Afslag på erstatning for tandlægeregninger på grund af forældelse af kravet over for tandlægen	15.07.2025
	Erstatningsnævnet · Fastlæggelse af toårsfristen for erstatningsansøgning efter klage over politiets efterforskning	26.06.2024
	Erstatningsnævnet · Fastlæggelse af starttidspunkt for toårsfristen ved ansøgning om offererstatning efter straffedom	17.08.2022

Erstatningsnævnet · Afslag på erstatning for fremtidig tandbehandling efter 9 års passivitet	12.11.2020
Erstatningsnævnet · Dispensation fra 2-årsfristen i offererstatningsloven ved svigt fra bistandsadvokat	20.07.2018
Erstatningsnævnet · Afslag på offererstatning efter voldeligt overfald som følge af overskridelse af 2-årsfristen	13.07.2018
Erstatningsnævnet · Afslag på erstatning til socialrådgiver efter fængselstrusler grundet overskridelse af ansøgningsfrist	19.11.2015

§ 6 Hvornår er noget et »nyt krav« efter § 13, stk. 4

Den gældende § 13, stk. 4 lyder:

»Hvis nævnet har truffet endelig afgørelse om erstatning eller godtgørelse, kan nævnet ikke behandle yderligere krav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, hvis det nye krav fremsættes, mere end 2 år efter at nævnet har truffet endelig afgørelse. Hvis ansøgeren først senere indså eller burde indse eksistensen af det nye krav, regnes fristen i 1. pkt. fra dette tidspunkt. Hvis nævnet anmoder om dokumentation for et fremsat krav og dokumentation ikke er fremsendt senest 2 år efter nævnets endelige afgørelse, kan nævnet ikke behandle kravet. 1.-3. pkt. kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde.«

Den **dagældende** § 13, stk. 3 – som Højesteret prøvede – havde et andet fikspunkt og lød efter Højesterets gengivelse, at nævnet ikke kan behandle en ansøgning, hvis nævnet tidligere har behandlet erstatningskrav fra samme ansøger vedrørende samme lovovertrædelse, og »det nye krav fremsættes mere end 2 år efter, at ansøgeren indså eller burde indse eksistensen af dette krav, medmindre der foreligger særlige grunde«.

Bestemmelsen blev indsat ved ændringsloven af 10. maj 2011 som en lovfæstelse af nævnets praksis. Bemærkningerne beskriver rækkevidden:

»Efter Erstatningsnævnets praksis gør principperne i offererstatningslovens § 13 sig tilsvarende gældende, hvor der – i tilknytning til en tidligere indgivet erstatningsansøgning – fremsættes en ny ansøgning vedrørende samme lovovertrædelse, hvorved der rejses nye erstatningskrav eller gøres nye anbringender gældende, som ansøger kunne og burde have fremsat over for nævnet på et væsentligt tidligere tidspunkt.«

Eksistens, ikke opgørelse. Det bærende kriterium er skarpt: fristen løber fra kendskabet til kravets *eksistens*, ikke fra det tidspunkt, hvor kravet kan opgøres endeligt. **13-520-01714** er ledende. Ansøgeren var skudt med et oversavet jagtgevær på tæt afstand i oktober 2011. Hans advokat havde allerede i november 2012 taget forbehold for skæmmende ar, nedsat førlighed, invaliditet og muligt erhvervsevnetab. Dommen faldt 3. december 2012; kravet om varigt mén kom først 28. januar 2015. At en PTSD-diagnose først forelå i april 2013, kunne ikke rykke fristen – netop fordi det efter nævnets læsning er kendskabet til **eksistensen**, ikke diagnosen eller opgørelsen, der udløser fristen. Advokatens eget forbehold i 2012 blev dermed beviset for, at ansøgeren kendte kravets eksistens.

Der er en bemærkelsesværdig asymmetri her: **det forbehold, der efter § 10 redder kravet, kan efter § 13 slå det ihjel**. Tages der forbehold under straffesagen for varigt mén, dokumenterer forbeholdet samtidig, at skadelidte kendte kravets eksistens fra det tidspunkt – og 2-års fristen begynder at løbe.

Behandlingsforløb som bevis for kendskab. Samme kriterium anvendes i **Erstatningsnævnets afgørelse af 1. juli 2026 (sagen om psykiske overfaldsskader)**, hvor A ca. 3½ år efter nævnets endelige afgørelse rejste krav for psykiske gener. Nævnet lagde afgørende vægt på ansøgerens kontakt til psykiatrisk behandling:

- A blev henvist til psykiater, **mens den oprindelige sag fortsat verserede** ved nævnet.
- A modtog efterfølgende behandling for netop de gener, der nu blev søgt erstatning for.
- A blev **genhenvist til psykiater mere end 2½ år før** kravets fremsættelse.

Afgørelsen viser konkret, hvilken type dokumentation nævnet trækker frem: **henvisninger og behandlingsforløb i sundhedsvæsenet bruges som objektive bevis for, hvornår skadelidte burde have indset kravets eksistens.** Ansøgerens egen subjektive opfattelse af, hvornår generne blev alvorlige nok til at begrunde et krav, tillægges ikke selvstændig vægt.

Successiv forældelse afvises. I [14-520-05822](#) støttede nævnet sig på højesteretspraksis om, at krav om godtgørelse for svie og smerte ikke forældes successivt dag for dag, men som en helhed:

»Da forurettedes krav om godtgørelse for svie og smerte løb uafbrudt fra hændelsen den 27-11-2011 var hele forurettedes krav herefter 'forældet'.«

Denne afgørelse må dog læses med stor forsigtighed i dag. Nævnet regnede her fristen »senest fra den 13. marts 2012, hvor nævnet første gang bad om dokumentation for kravet« – i en sag, der fortsat verserede. Det er præcis den fristberegning, Højesteret underkendte i 2022 (se næste afsnit). Afgørelsen er derfor ikke længere udtryk for gældende ret for så vidt angår fristens begyndelsestidspunkt i verserende sager.

LOV	Offererstatningsloven § 10, stk. 1	Offererstatningsloven § 13, stk. 4	
PRAKSIS	Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnet afviste yderligere erstatningskrav for psykiske overfaldsskader – toårsfristen i § 13, stk. 4 var overskredet		01.07.2026
	Erstatningsnævnet · Afslag på godtgørelse for varigt mén grundet overskridelse af 2-årsfristen i sag om drabsforsøg		12.07.2018
	Erstatningsnævnet · Afslag på godtgørelse for svie og smerte grundet overskridelse af 2-årsfristen i offererstatningsloven		12.07.2018

§ 7 Højesterets to indgreb i nævnets fristpraksis

Erstatningsnævnets restriktive administration af den dagældende § 13, stk. 3 er inden for ti måneder blevet underkendt af Højesteret i to omgange – begge gange med sagsomkostninger til nævnet.

Indgreb 1: U.2021.3961H – ingen pligt til at genfremsætte et allerede anmeldt krav.

[BS-30936/2020-HJR](#), afsagt 7. juni 2021, angik 2-års fristen ved et **løbende krav** om tabt arbejdsfortjeneste. Nævnet havde afvist skadelidtes krav for perioden 2012-2015 med den begrundelse, at kravet ikke var blevet genfremsat inden for fristen. Højesteret tilsidesatte afvisningen og fastslog, at en skadelidt ikke har pligt til løbende at genfremsætte et krav, der allerede er rejst, mens sagen fortsat verserer ved nævnet. Nævnet blev pålagt at betale sagsomkostninger. Vestre Landsret havde behandlet sagen som melleminstans.

Dommens præmis blev gengivet af Højesteret selv i den efterfølgende sag, hvor retten henviste til **UfR 2021.3961** for det synspunkt, at det hverken af ordlyden eller forarbejderne fremgår, hvornår der er tale om »nye krav«, og at det i mangel af holdepunkter for andet **ikke kan kræves, at en skadelidt genfremsætter krav, der allerede er rejst, mens sagen verserer.**

Indgreb 2: Dommene af 7. april 2022 – en dokumentationsanmodning er ikke en afgørelse.

BS-4906/2021-HJR og **BS-4285/2021-HJR** blev behandlet forenet og angik samtidig et advokatansvarsspørgsmål. Forløbet:

Dato	Begivenhed
2014	B udsættes for voldeligt overfald
7. januar 2015	Advokat A ansøger nævnet på B's vegne om svie og smerte samt tabt arbejdsfortjeneste
19. februar 2015	Nævnet tilkender 14 dages svie og smerte og anmoder om lægeerklæring, arbejdsgivererklæring og lønsedler
16. februar 2018	Dokumentationen indsendes – af en ny advokat
8. november 2018	Nævnet afviser de resterende krav som forældede efter § 13, stk. 3
26. februar 2020	Retten i Nykøbing Falster giver nævnet medhold
8. september 2020	Østre Landsret stadfæster
7. april 2022	Højesteret ændrer dommen

Højesteret fastslog først, at brevet af 19. februar 2015 **ikke indeholdt en afgørelse** om de resterende krav, men tværtimod måtte forstås som bevis for, at sagen fortsat verserede. Konklusionen var utvetydig:

»Højesteret finder herefter, at den dagældende offererstatningslovs § 13, stk. 3, ikke gav hjemmel til at anvende 2-års fristen i bestemmelsen i tilfælde, hvor nævnet havde anmodet om dokumentation for fremsatte krav i sager, der fortsat verserede ved nævnet.«

Højesteret anviste samtidig, hvad nævnet skulle have gjort i stedet:

»Det tilføjes, at Erstatningsnævnet ville have haft mulighed for at fastsætte en frist for modtagelsen af den ønskede dokumentation og herefter træffe afgørelse om de fremsatte krav på det i øvrigt foreliggende grundlag, jf. Offererstatningslovens § 14, stk. 3.«

Den bestemmelse er efter 2019-loven blevet **§ 14, stk. 4**, som lyder: »Efterkommer ansøgeren ikke inden en fastsat frist en opfordring fra nævnet om at medvirke til sagens oplysning, kan sagen afgøres på det i øvrigt foreliggende grundlag.«

Konsekvenserne. Nævnets afgørelse af 8. november 2018 blev kendt ugyldig. Advokaten blev frifundet for professionsansvar – han kunne ikke drages til ansvar for at have forsømt en frist, der ikke lovligt kunne anvendes. Højesteret afviste desuden B's synspunkt om tabsbegrænsningspligt, da B berettiget kunne forvente, at advokaten ville iværksætte de nødvendige skridt. Omkostningerne blev fordelt således:

Sag	Betaler	Modtager	Beløb
BS-4906/2021-HJR	Statskassen	Advokat A	103.540 kr.
BS-4285/2021-HJR	Erstatningsnævnet	Advokat A	149.000 kr.

Højesteret afviste også nævnets processuelle indsigelse om, at advokaten ikke kunne få prøvet en afgørelse, han ikke var adressat for: spørgsmålet om afgørelsens gyldighed var **præjudicielt** for advokatansvaret, og advokaten havde derfor en væsentlig retlig interesse i at få påstanden pådømt.

Byrettens underkendte ræsonnement. Det er instruktivt at læse [BS-23497/2019-NYK](#), som Højesteret ændrede. Retten i Nykøbing Falster havde accepteret nævnets synspunkt fuldt ud:

»Retten finder, at Erstatningsnævnets faste praksis har hjemmel i en fortolkning af den dagældende bestemmelse, idet formålet med bestemmelsen var at undgå at Nævnet skulle tage stilling til gamle krav, der kunne være rejst (eller dokumenteret) på et tidligere tidspunkt. Retten opfatter således alene den ændrede bestemmelse i offererstatningslovens § 13, stk. 3, som en kodificering af gældende ret.«

Byretten dømte derfor advokaten til at anerkende erstatningsansvar. Højesteret nåede det modsatte resultat – og forkastede dermed også præmissen om, at 2019-ændringen blot kodificerede gældende ret. Nævnets egen argumentation for byretten var, at en anden fortolkning »ville betyde, at nævnet reelt ikke kunne afslutte sager, selvom skadelidte eller repræsentant undlader at efterkomme anmodninger«. Højesteret imødegik netop dét argument ved at pege på § 14: nævnet **kan** afslutte sagen – det skal blot ske ved en frist og en afgørelse, ikke ved at lade en spærrefrist løbe i det stille.

LOV	Offererstatningsloven § 13, stk. 4	Offererstatningsloven § 14, stk. 4	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets prøvelse af Erstatningsnævnets afvisningspraksis og advokatens erstatningsansvar i lyset af offererstatningslovens 2-års frist		07.04.2022
	Højesteret · Højesteretsdom om ugyldighed af Erstatningsnævnets afslag pga. 2-års frist og advokatens professionsansvar		07.04.2022
	Højesteret · Højesterets afgørelse om 2-års fristen i offererstatningsloven ved løbende tabt arbejdsfortjeneste		07.06.2021
	Byretten · Advokats erstatningsansvar for manglende opfølgning over for Erstatningsnævnet		26.02.2020

Lovgivers svar – 2019-nyaffattelsen og dens rækkevidde efter

§ 8 Højesterets domme

Ved ændringsloven af 30. april 2019 om nedbringelse af sagsbehandlingstiden i Erstatningsnævnet blev § 13, stk. 3 nyaffattet med den ordlyd, der i dag findes i [§ 13, stk. 4](#). Reformen var udmøntning af en analyse af offererstatningssager, som Justitsministeriet igangsatte i foråret 2018, og som blev afsluttet i oktober 2018. Baggrunden var åbenhjertig:

»Sagsbehandlingstiden i Erstatningsnævnet har over en længere periode været meget utilfredsstillende. Det er efter Justitsministeriets opfattelse helt afgørende for et offer for en forbrydelse, at en sag om erstatning og/eller godtgørelse behandles hurtigt, så offeret kan komme videre med sit liv.«

Nyaffattelsen indeholdt to reelle nyskabelser:

- Fikspunktet blev flyttet** fra ansøgerens kendskab til kravets eksistens (subjektivt) til **nævnets endelige afgørelse** (objektivt), med kendskabstidspunktet bevaret som subsidiært fikspunkt i 2. pkt.
- Dokumentationsfristen blev udtrykkeligt lovfæstet** i 3. pkt.: »Hvis nævnet anmoder om dokumentation for et fremsat krav og dokumentation ikke er fremsendt senest 2 år efter nævnets endelige afgørelse, kan nævnet ikke behandle kravet.«

Hvad betyder det for Højesterets domme? Dommene fra 2021 og 2022 angik den dagældende bestemmelse og har derfor ikke direkte afgjort rækkevidden af den nye ordlyd. Men to forhold taler for, at Højesterets ratio fortsat har væsentlig betydning:

- **Ordlyden knytter hele stk. 4 til en endelig afgørelse.** Indledningen til 1. pkt. – »Hvis nævnet har truffet endelig afgørelse om erstatning eller godtgørelse« – er den udløsende betingelse for hele stykket, og 3. pkt. regner fristen »senest 2 år efter nævnets endelige afgørelse«. Det var netop **fraværet af en endelig afgørelse**, der bar Højesterets resultat: brevet af 19. februar 2015 indeholdt ingen afgørelse om de resterende krav, hvorfor sagen fortsat verserede. I sager, hvor nævnet endnu ikke har truffet endelig afgørelse om de fremsatte krav, synes bestemmelsen efter sin ordlyd derfor fortsat ikke at være aktiveret.
- **Højesteret forkastede kodifikationssynspunktet.** Byretten og nævnet havde begge gjort gældende, at 2019-ændringen blot kodificerede gældende ret. Havde det været rigtigt, skulle den dagældende bestemmelse have givet hjemmel – og det gjorde den ifølge Højesteret netop ikke. 2019-loven må derfor forstås som en **reel udvidelse** af nævnets kompetence, ikke en præcisering.

Den praktiske konsekvens er, at nævnet i verserende sager fortsat er henvist til det redskab, Højesteret anviste: at fastsætte en konkret frist efter [§ 14, stk. 4](#) og derefter træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. Dermed får ansøgeren en afgørelse, der kan prøves – i stedet for en spærrefrist, der løber i en sag, ansøgeren tror er under behandling.

Reformens øvrige elementer med betydning for fristerne:

- **Fast track for småkrav.** Der blev indsat et [§ 9, stk. 2](#), hvorefter der ydes erstatning for krav indtil 3.500 kr. (reguleret efter [erstatningsansvarsloven § 15](#)), hvis forholdet er omfattet af § 1 og kravet er fremsat rettidigt efter § 13, **medmindre det er åbenbart, at lovens øvrige betingelser ikke er opfyldt**. Ordningen springer altså både 72-timers kravet og forbeholdskravet over – men **ikke** § 13-fristerne, som forbliver en ufravigelig betingelse. Ordningen er betinget af, at skadelidte fremsætter sit samlede kendte krav, så kravet ikke kan opdeles for at komme under grænsen.

At »fast track« ikke er en ubetinget ret, viser [22-520-15811](#), hvor ansøgeren søgte for 14 sygedage, mens dokumentationen viste 12. Nævnet fravigede proceduren og tilkendte kun for 12 dage:

»Nævnet er ikke forpligtet til at behandle en sag efter fast track proceduren i § 9, stk. 2, når nævnet er i besiddelse af oplysninger, der sandsynliggør, at ansøgeren ikke har krav på at få hele den ansøgte godtgørelse.«

- **Obligatorisk digital selvbetjening** blev hjemlet i § 10 a og udmøntet i [bekendtgørelsen om Erstatningsnævnets behandling af ansøgninger](#).
- **Vejledningspligt.** Bemærkningerne fremhæver, at nævnets sekretariat efter [forvaltningsloven § 7](#) har pligt til at vejlede, og at sekretariatet – hvis det er »helt åbenbart«, at ansøgeren har yderligere krav – **har pligt til at vejlede herom**. Denne pligt har selvstændig betydning i fristsager, hvor spørgsmålet er, om ansøgeren burde have indset kravets eksistens.

Offererstatningsloven er senest konsolideret 29. november 2025, og der er ingen vedtagne, men endnu ikke konsoliderede ændringer af loven.

LOV

[Erstatningsansvarsloven § 15](#)
[Forvaltningsloven § 7](#)
[Offererstatningsloven § 9, stk. 2](#)
[Offererstatningsloven § 13, stk. 4](#)
[Offererstatningsloven § 14, stk. 4](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets prøvelse af Erstatningsnævnets afvisningspraksis og advokatens erstatningsansvar i lyset af offererstatningslovens 2-års frist	07.04.2022
Byretten · Advokatens erstatningsansvar for manglende opfølgning over for Erstatningsnævnet	26.02.2020
Erstatningsnævnet · Nævnets fravigelse af fast track-procedure ved uoverensstemmelse i dokumentation for svie og smerte	15.07.2025

§ 9 Sagsgang, afgørelseskompetence og domstolsprøvelse

Nævnets sammensætning. Efter [forretningsordenen § 1](#) består Erstatningsnævnet af en formand og en eller flere næstformænd, der **skal være landsdommere**, samt øvrige medlemmer udnævnt efter indstilling fra henholdsvis den minister, som Ankestyrelsen hører under, og fra Advokatrådet. Ved behandlingen af den enkelte sag medvirker et medlem af formandskabet og to andre medlemmer, jf. [§ 4](#).

Delegation. [Forretningsordenen § 5](#) tillader, at et medlem af formandskabet træffer afgørelse alene i utvivlsomme og hyppigt forekommende sager – bl.a. når det er »åbenbart, at ansøgningen ikke kan imødekommes«, eller når erstatningen ikke overstiger 250.000 kr. og ansøgningen i det væsentlige imødekommes. Sekretariatet kan bemyndiges i disse tilfælde, dog kun op til 125.000 kr. Et medlem kan til enhver tid bestemme, at en sag skal afgøres ved nævnsmøde. **Fristafvisninger falder typisk i kategorien »åbenbart, at ansøgningen ikke kan imødekommes«** og træffes derfor ofte uden deltagelse af de øvrige nævnsmedlemmer – hvilket er værd at holde sig for øje, når man vurderer, hvor grundigt en fristindsigelse reelt er blevet prøvet.

Sagens tilvejebringelse. Efter [bekendtgørelsen § 5](#) sender politiet politirapporter, lægelige oplysninger, udskrift af dom- og retsbog, tiltalefrafald/påtaleopgivelse samt eventuel erstatningsopgørelse med bilag. **Udskriften af retsbogen er nævnets primære bevismiddel for, om forbeholdskravet i § 10 er opfyldt** – hvilket forklarer den afgørende vægt, retsbogens indhold tillægges i [14-520-04901](#).

Bevisbyrde og oplysningspligt. [§ 14, stk. 1](#) giver nævnet vidtgående beføjelser: det kan opfordre ansøgeren til at medvirke, herunder ved personligt fremmøde, lægeundersøgelse og om fornødent observation og behandling, samt indhente sygehusjournaler. [§ 14, stk. 2](#) hjemler indhentelse af udtalelse om méngrad og erhvervsevnetab, og [stk. 3](#) tillader retsligt forhør. Sanktionen ved manglende medvirken er [stk. 4](#) – afgørelse på det foreliggende grundlag. Netop dét er, som vist ovenfor, det redskab Højesteret anviste som alternativ til fristafvisning.

Bundetheden af dommen. Efter [§ 11 a, stk. 1](#) yder nævnet erstatning med det beløb, der er fastsat ved dommen, når skadelidtes krav mod skadevolderen er afgjort ved dom. Bundetheden gælder dog ikke, hvis skadevolderen må anses for at have anerkendt kravet, jf. [stk. 2](#) – hvilket ifølge 2019-lovens bemærkninger skyldes, at dommen i så fald afsiges i overensstemmelse med skadelidtes påstand uden egentlig prøvelse, en forudsætning der går tilbage til **betænkning nr. 1019/1984 om retskrav på erstatning til ofre for forbrydelser, s. 71**. Efter [stk. 3](#) kan nævnet tilkende **mere** end dommen, hvis særlige omstændigheder taler for det.

Ingen administrativ rekurs – men reel domstolsprøvelse. Da nævnet er eneste administrative instans, går vejen videre alene til domstolene. Praksis viser, at prøvelsen ikke er formel:

- **BS-5246/2022-HEL:** Retten i Helsingør tilsidesatte nævnets afslag og tilkendte en togfører 2.741.706,75 kr. i tabt arbejdsfortjeneste for perioden marts 2014 – november 2018 samt pålagde nævnet at genoptage en afgørelse fra 2014. Nævnet blev pålagt 229.500 kr. i sagsomkostninger. Bemærk, at Østre Landsret allerede i 2017 havde frifundet nævnet i samme sagskompleks – det var nye vurderinger fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der vendte sagen.

- **BS-4285/2021-HJR**: nævnet pålagt 149.000 kr. i sagsomkostninger efter ugyldighedskendelsen.
- **BS-1392/2010-HRS** viser den klassiske prøvelsesramme: sagen anlægges som almindelig civil sag efter [retsplejeloven § 402](#) med påstand om, at nævnet skal anerkende, at betingelserne for realitetsbehandling er opfyldt.

Prøvelsens grænse. Adgangen til at få nævnets fristanvendelse prøvet tilkommer alene den, hvis retsstilling afhænger af den. Skadevolderen kan det ikke, jf. **BS-41492/2019-HJR**, hvor Højesteret afviste, at regressagen kan række til en prøve af, om nævnets afgørelse er ugyldig som følge af forvaltningsretlige fejl eller fristoverskridelser – regreskravets berettigelse beror alene på det underliggende materielle erstatningskrav. Derimod **kan** den advokat, hvis professionsansvar afhænger af afgørelsens gyldighed, få den prøvet, jf. 2022-dommene.

LOV

[Offererstatningsloven § 11a, stk. 1-3](#)
[Offererstatningsloven § 14, stk. 1-4](#)
[Retsplejeloven § 402, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteretsdom om ugyldighed af Erstatningsnævnets afslag pga. 2-års frist og advokatens professionsansvar	07.04.2022
	Højesteret · Højesterets dom om prøvelsesret i regressager efter offererstatningsloven og årsagssammenhæng ved flere skadesbegivenheder	14.05.2020
	Byretten · Togfører vinder sag mod Erstatningsnævnet: Ret til yderligere erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og genoptagelse af sag	22.03.2023
	Byretten · Sag om dispensation fra frist for politianmeldelse efter offererstatningsloven	14.10.2011
	Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnets behandling af tillægskrav efter berigtigelse af retsbog om forbehold	19.11.2015

§ 10 Genoptagelse af nævnets egne afgørelser

Offererstatningsloven indeholder ingen udtrykkelig genoptagelsesbestemmelse. Genoptagelse sker derfor dels efter [§ 13, stk. 4](#) om yderligere krav, dels efter **almindelige forvaltningsretlige principper** om genoptagelse ved nye, væsentlige oplysninger – og i nogle tilfælde via [§ 11 a, stk. 3](#).

Kriteriet ved nye oplysninger. **BS-5246/2022-HEL** formulerer standarden præcist. Efter at Østre Landsret i 2017 havde frifundet nævnet, traf Arbejdsmarkedets Erhvervssikring nye afgørelser, der fastsatte togførerens samlede erhvervsevnetab til 90 %, hvoraf 25 % skyldtes overfaldet. Retten i Helsingør fandt:

»Med henvisning til ovennævnte begrundelse finder retten tillige, at der er fremkommet nye oplysninger af så væsentlig karakter, at der er en vis sandsynlighed for, at Sagsøgers sag i 2014 ville have fået et andet resultat, hvis Erstatningsnævnet havde haft oplysningerne i forbindelse med den oprindelige afgørelse af 21. maj 2014.«

Tærsklen er altså **»en vis sandsynlighed«** for et andet udfald – ikke en overvejende sandsynlighed. Nævnet havde gjort gældende, at landsretten allerede havde prøvet sagen; det afskar ikke genoptagelse, når der siden var fremkommet nye oplysninger.

Faktuel fejl kontra retligt skøn. **16-520-09430** trækker en vigtig grænse. Både byretten og nævnet havde fejlagtigt antaget, at et SU-lån på 4.482 kr. pr. måned indgik i ansøgerens SU-stipendium, og havde derfor afvist et krav på 7.932 kr. Ved genoptagelsen fandt nævnet betingelserne i [§ 11 a, stk. 3](#) opfyldt og tilkendte det fulde beløb. Nævnet lagde vægt på:

- Den oprindelige dom beroede på en **fejlagtig forståelse af de faktiske omstændigheder**.
- Der var **ikke tale om uenighed i det juridiske skøn** udøvet af retten, men en ren **faktuel fejlaflæsning** af de økonomiske bilag.

Instans	Vurdering	Resultat
Byretten (2015)	Antog at SU-lån var inkluderet	Afslag
Erstatningsnævnet (2016)	Fulgte rettens fejlagtige faktum	Afslag
Erstatningsnævnet (2018)	Erkendte fejlaflæsningen	Medhold (7.932 kr.)

Sondringen er skarp: **nævnet korrigerer faktuelle fejl i dommen, men ikke rettens retlige skøn**. Uenighed med rettens udmåling bærer ikke en fravigelse af § 11 a, stk. 1.

Berigtigelse som genoptagelsesgrund. I [14-520-04901](#) genoptog nævnet en § 10-afgørelse alene på grundlag af en berigtiget retsbog – en illustration af, at nævnet betragter retsbogens indhold som et faktum, det er bundet af, snarere end som et bevis, det selv vurderer.

Praksisændring som genoptagelsesgrund. I [13-520-00092](#) genoptog nævnet efter en principiel højesteretsdom en sag om vold mod en praktikant på en døgninstitution og ændrede sit afslag til en anerkendelse. Nævnet beskrev selv sin tidligere linje som en restriktiv praksis, der siden var blevet underkendt. Sagen viser, at nævnet **af egen drift genoptager**, når domstolene har korrigeret dets linje.

Lovændring er derimod ikke i sig selv genoptagelsesgrund. I [19-520-03401](#) afviste nævnet at genoptage en sag, der var afsluttet før 2019-lovens ikrafttræden, med henvisning til at lovændringen ikke har tilbagevirkende kraft for allerede trufne afgørelser. Skæringstidspunktet er altså **afgørelsestidspunktet**, ikke skadestidspunktet.

En parallel overgangsregel findes i [bekendtgørelsen § 8](#), hvorefter bekendtgørelsen ikke gælder for ansøgninger modtaget før ikrafttrædelsen – »dog anvendelse på krav, der fremsættes efter bekendtgørelsens ikrafttræden i sager vedrørende samme straffelovsovertrædelse, der er afsluttet ved Erstatningsnævnet inden bekendtgørelsens ikrafttræden«. **Et nyt krav i en gammel sag behandles altså efter de nye regler.**

Opgørelsen af selve kravet om tabt arbejdsfortjeneste behandles i [tabt-arbejdsfortjeneste](#).

LOV	Offererstatningsloven § 11a, stk. 1, 3	Offererstatningsloven § 13, stk. 4	
PRAKSIS	Byretten · Togfører vinder sag mod Erstatningsnævnet: Ret til yderligere erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og genoptagelse af sag		22.03.2023
	Erstatningsnævnet · Afslag på genoptagelse af erstatningssag efter lovændring om forsikringsdækning ved offererstatning		12.11.2020
	Erstatningsnævnet · Genoptagelse af erstatningssag grundet faktuel fejl i rettens opgørelse af tabt arbejdsfortjeneste		28.07.2020
	Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnets behandling af tillægskrav efter berigtigelse af retsbog om forbehold		19.11.2015

§ 11 Sammenfatning: hvor de tre frister reelt bider

Forbeholdskravet (§ 10) er den skarpeste spærre – og den mest formalistiske. Nævnet kræver, at hver enkelt erstatningspost var nedlagt som påstand eller omfattet af et konkret forbehold, og det ser til retsbogen, ikke til advokatens efterfølgende forklaring. Et forbehold for varigt mén og erhvervsevnetab redder ikke

tabt arbejdsfortjeneste. Paradokset er, at forbeholdsadgangen slet ikke fremgår af lovteksten, som kun taler om påstand – den er en praksisskabt lempelse, som nævnet samtidig administrerer stramt. Dispensation efter § 10, stk. 4 beror på ét spørgsmål: havde skadelidte på domstidspunktet rimelig grund til at forvente posten? Var der lægelige oplysninger eller et sygemeldingsforløb, der pegede den vej, nægtes dispensation – og advokatrepræsentation under straffesagen trækker systematisk mod afslag.

§ 11 c anvendes betydeligt strammere, end forarbejderne lagde op til. Lovgiver forudsatte i 2019 udtrykkeligt en *udvidelse* af praksis og nævnte flerhed af gerningsmænd og anke alene af strafudmålingen som eksempler på fravigelse. Nævnet afviste ikke desto mindre i [20-520-07661](#) i netop en flerhedssag, og i [19-520-03372](#) læses forarbejdernes momenter nærmest som en udtømmende tjekliste. Det bærende hensyn er, om straffesagens udfald fortsat kan flytte grundlaget for erstatningen – ikke hvor længe skadelidte må vente. Fraviges der, sker det, hvor sagen reelt er gået i stå, og overgrebet kan sandsynliggøres på det foreliggende grundlag, jf. [19-520-04607](#) og [21-520-12472](#).

§ 13 rummer en dobbelthed. På fristens *begyndelsestidspunkt* har nævnet fortolket udvidende til ansøgerens fordel – fra ankefristens udløb frem for domsdatoen ([21-520-10043](#)) og fra statsadvokatens afgørelse frem for politiets ([22-520-13618](#)) – og lovgiver har to gange lovfæstet netop denne ansøgervenlige praksis. På reglen om *nye krav* har linjen været den modsatte, og det var her, Højesteret greb ind.

Højesterets to indgreb definerer i dag rammen. Med [BS-30936/2020-HJR](#) står fast, at et allerede anmeldt løbende krav ikke skal genfremsættes, mens sagen verserer. Med [BS-4906/2021-HJR](#) og [BS-4285/2021-HJR](#) står fast, at en dokumentationsanmodning ikke er en afgørelse, og at nævnet ikke må lade en spærrefrist løbe i en verserende sag – det skal i stedet fastsætte en frist efter § 14, stk. 4 og træffe en prøvbar afgørelse. 2019-nyaffattelsen har givet nævnet en udtrykkelig dokumentationsfrist, men den er efter sin ordlyd knyttet til, at nævnet **har truffet endelig afgørelse** – og netop fraværet af en sådan bar Højesterets resultat.

Tre praktiske konsekvenser for den, der fører sagen:

- 1. Tag forbeholdet konkret og post for post – og få det i retsbogen.** Et generelt forbehold for »yderligere erstatning« dækker ikke poster, nævnet mener burde have været forudset. Er noteringen udeblevet, går vejen tilbage gennem en berigtigelse fra straffesagens ret, ikke gennem nævnet.
- 2. Vær opmærksom på forbeholdets bagside.** Det samme forbehold, der redder kravet efter § 10, dokumenterer efter § 13, at kravets eksistens var kendt – og starter dermed 2-års fristen, jf. [13-520-01714](#).
- 3. Modtager man en dokumentationsanmodning uden afgørelse, verserer sagen.** Nævnet kan ikke lovligt lade fristen løbe fra anmodningen. Får man alligevel en fristafvisning, er den prøvbar – og de to højesteretsdomme viser, at prøvelsen kan lykkes, også for en advokat, hvis eget professionsansvar afhænger af spørgsmålet.

Endelig er det værd at bemærke, at fristreglerne alene beskytter skadelidte. Skadevolderen kan ikke bruge en fristoverskridelse som indsigelse mod statens regres, jf. [BS-41492/2019-HJR](#) – nævnets fristanvendelse er et anliggende mellem staten og offeret.

LOV

[Offererstatningsloven § 10, stk. 1, 4](#)
[Offererstatningsloven § 11c, stk. 1-2](#)
[Offererstatningsloven § 13, stk. 1-4](#)
[Offererstatningsloven § 14, stk. 4](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets prøvelse af Erstatningsnævnets afvisningspraksis og advokatens erstatningsansvar i lyset af offererstatningslovens 2-års frist

07.04.2022

Højesteret · Højesteretsdom om ugyldighed af Erstatningsnævnets afslag pga. 2-års frist og advokatens professionsansvar	07.04.2022
Højesteret · Højesterets afgørelse om 2-års fristen i offererstatningsloven ved løbende tabt arbejdsfortjeneste	07.06.2021
Højesteret · Højesterets dom om prøvelsesret i regressager efter offererstatningsloven og årsagssammenhæng ved flere skadesbegivenheder	14.05.2020
Erstatningsnævnet · Fastlæggelse af toårsfristen for erstatningsansøgning efter klage over politiets efterforskning	26.06.2024
Erstatningsnævnet · Afslag på behandling af erstatningssag før straffesagens afslutning trods gerningsmænds ophold i udlandet	17.08.2022
Erstatningsnævnet · Godtgørelse for tort til 13-årig efter voldtægt uden samtykke under søvn	17.08.2022
Erstatningsnævnet · Fastlæggelse af starttidspunkt for toårsfristen ved ansøgning om offererstatning efter straffedom	17.08.2022
Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnets afslag på behandling af sag før endelig dom i sag med flere skadevoldere	29.09.2021
Erstatningsnævnet · Dispensation fra krav om afsluttet straffesag ved langvarige seksuelle overgreb mod børn	12.11.2020
Erstatningsnævnet · Afslag på godtgørelse for varigt mén grundet overskridelse af 2-årsfristen i sag om drabsforsøg	12.07.2018

REFERENCE Lovgrundlag

5 paragraffer

Offererstatningsloven § 10	stk. 1, 4	Offererstatningsloven § 11c	stk. 1-2
Offererstatningsloven § 11a	stk. 3	Offererstatningsloven § 13	stk. 1-4
Offererstatningsloven § 14	stk. 4		

MATERIALE Citerede afgørelser

31 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS			4
07.04.2022	Højesteretsdom om ugyldighed af Erstatningsnævnets afslag pga. 2-års frist og advokatens professionsansvar		2108-2512
07.04.2022	Højesterets prøvelse af Erstatningsnævnets afvisningspraksis og advokatens erstatningsansvar i lyset af offererstatningslovens 2-års frist	bs-4906-2021-hjr-og-bs-4285-	
07.06.2021	Højesterets afgørelse om 2-års fristen i offererstatningsloven ved løbende tabt arbejdsfortjeneste	bs-30936-2020-hjr	
14.05.2020	Højesterets dom om prøvelsesret i regressager efter offererstatningsloven og årsagssammenhæng ved flere skadesbegivenheder	bs-41492-2019-hjr	
BYRETTE · FØRSTE INSTANS			3
22.03.2023	Togfører vinder sag mod Erstatningsnævnet: Ret til yderligere erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og genoptagelse af sag	9871-11549	
26.02.2020	Advokats erstatningsansvar for manglende opfølgning over for Erstatningsnævnet	1210-1465	

14.10.2011 Sag om dispensation fra frist for politianmeldelse efter offererstatningsloven 2319-2761

ERSTATNINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

23

01.07.2026	Erstatningsnævnet afviste yderligere erstatningskrav for psykiske overfaldsskader – toårsfristen i § 13, stk. 4 var overskredet	
15.07.2025	Nævnets fravigelse af fast track-procedure ved uoverensstemmelse i dokumentation for svie og smerte	22-520-15811
15.07.2025	Afslag på erstatning for tandlægeregninger på grund af forældelse af kravet over for tandlægen	23-520-17577
26.06.2024	Afslag på erstatningsbehandling under verserende straffesag mod eftersøgt person i udlandet	22-520-16246
26.06.2024	Fastlæggelse af toårsfristen for erstatningsansøgning efter klage over politiets efterforskning	22-520-13618
17.08.2022	Afslag på behandling af erstatningssag før straffesagens afslutning trods gerningsmænds ophold i udlandet	19-520-03372
17.08.2022	Erstatningsnævnets afgørelse om sagsbehandling under verserende højesteretssag om tortgodtgørelse	21-520-11608
17.08.2022	Fastlæggelse af starttidspunkt for toårsfristen ved ansøgning om offererstatning efter straffedom	21-520-10043
17.08.2022	Godtgørelse for tort til 13-årig efter voldtægt uden samtykke under søvn	21-520-12472
29.09.2021	Erstatningsnævnets afslag på behandling af sag før endelig dom i sag med flere skadevoldere	20-520-07661
12.11.2020	Afslag på genoptagelse af erstatningssag efter lovændring om forsikringsdækning ved offererstatning	19-520-03401
12.11.2020	Dispensation fra krav om afsluttet straffesag ved langvarige seksuelle overgreb mod børn	19-520-04607
12.11.2020	Afslag på erstatning for fremtidig tandbehandling efter 9 års passivitet	19-520-03455
28.07.2020	Genoptagelse af erstatningssag grundet faktisk fejl i rettens opgørelse af tabt arbejdsfortjeneste	16-520-09430
20.07.2018	Dispensation fra 2-årsfristen i offererstatningsloven ved svigt fra bistandsadvokat	15-520-06468
13.07.2018	Vurdering af erstatningskrav fremsat efter straffesagens afslutning i henhold til offererstatningsloven	15-520-07805
13.07.2018	Afslag på offererstatning efter voldeligt overfald som følge af overskridelse af 2-årsfristen	15-520-08637
12.07.2018	Afslag på godtgørelse for varigt mén grundet overskridelse af 2-årsfristen i sag om drabsforsøg	13-520-01714
12.07.2018	Afslag på offererstatning da kravet ikke blev rejst under behandlingen af straffesagen	15-520-07410

12.07.2018	Afslag på yderligere erstatning grundet manglende forbehold under straffesagen	14-520-04696
12.07.2018	Afslag på godtgørelse for svie og smerte grundet overskridelse af 2-årsfristen i offererstatningsloven	14-520-05822
19.11.2015	Erstatningsnævnets behandling af tillægskrav efter berigtigelse af retsbog om forbehold	14-520-04901
19.11.2015	Afslag på erstatning til socialrådgiver efter fængselstrusler grundet overskridelse af ansøgningsfrist	13-520-02622
PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
07.12.2022	Ugyldig registrering grundet betaling i forkert app i privat parkeringskælder	park-2512